

KONSULTANT KRAJOWY w dziedzinie medycyny rodzinnej

dr hab. Agnieszka Mastalerz-Migas, prof. UMW

Wykaz piśmiennictwa obowiązujący lekarzy realizujących szkolenie specjalizacyjne oraz przygotowujących się do egzaminu specjalizacyjnego w dziedzinie

MEDYCYNY RODZINNEJ 2025

Podręczniki obowiązkowe*:

1. *Medycyna rodzinna. Podręcznik dla lekarzy i studentów*, red. Windak A, Chlabicz S, Mastalerz-Migas A, Wydawnictwo Termedia, Poznań, 2015 – obowiązkowe tylko:
 - a. część pierwsza: Dziedzina medycyny rodzinnej
 - b. rozdziały: dermatologia, laryngologia, neurologia
2. *Interna Szczeklika. Mały podręcznik 2024/2025*. Wyd. Medycyna Praktyczna (zakres wiedzy obejmujący tematy wymienione w programie specjalizacji z medycyny rodzinnej)
3. *Pediatrica w praktyce lekarza POZ*, red. Dobrzańska A, Obrycki Ł, Socha P; wyd. Standardy Medyczne, 2022
4. *ABC bilansów zdrowia dziecka: podręcznik dla lekarzy*, Oblacińska A, Jodkowska M, Sawiec P (red.), Kraków, Medycyna Praktyczna, 2017.
5. *Wakcynologia praktyczna*; red. Ciechanowski P, Mrożek-Budzym D; wyd. Alfa-medica press, wydanie IX, 2023
6. *EKG dla lekarzy rodzinnych. Atlas*. Red. Ireneusz Szymczyk, Błażej Kusz, wyd. Fundacja Pro Medico Śląskiej Izby Lekarskiej w Katowicach, Katowice 2022
7. *Repozytorium Medycyny Rodzinnej*, Windak A, Chlabicz S. (red.); Wydawca: ZIZ Centrum Edukacji, Kraków, 2023.

Wytyczne i rekomendacje – obowiązkowe (obowiązują najnowsze wersje wytycznych, w zakresie wiedzy przewidzianym programem specjalizacji i kompetencji lekarza rodzinnego)**

1. Zalecenia kliniczne dotyczące postępowania u chorych na cukrzycę Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego 2024 (część dotycząca postępowania w POZ).
2. Zalecenia kliniczne dotyczące postępowania u chorych na otyłość Polskiego Towarzystwa Leczenia Otyłości (2024).
3. Wytyczne postępowania w nadciśnieniu tętniczym w Polsce 2024 – stanowisko ekspertów PTNT/PTK.

1. Wytyczne ESC 2021 dotyczące prewencji chorób układu sercowo-naczyniowego w praktyce klinicznej. https://ptkardio.pl/wytyczne/42-wytyczne_esc_2021_dotyczace_prewencji_chorob_ukladu_sercowo_naczyniowego_w_praktyce_klinicznej
2. Rekomendacje postępowania w pozaszpitalnych zakażeniach układu oddechowego. 2016, dostępne on-line: <http://antybiotyki.edu.pl/wp-content/uploads/Rekomendacje/Rekomendacje2016.pdf>
3. Zalecenia Polskiego Towarzystwa Nefrologii Dziecięcej (PTFND) dotyczące postępowania z dzieckiem z zakażeniem układu moczowego (aktualne): <http://ptnfd.org/zalecenia/>
4. Rekomendacje postępowania w zakażeniach bakteryjnych ośrodkowego układu nerwowego, w zakresie: rozdział: 8: Profilaktyka bakteryjnych zakażeń ośrodkowego układu nerwowego, rozdział 9: Postępowanie w przypadku wystąpienia zakażenia/zakażeń meningokokowych. Dostęp on-line: http://antybiotyki.edu.pl/wp-content/uploads/Rekomendacje/rekomendacje-ukl-nerwowy_2011.pdf
5. Bezpieczne stosowanie benzodiazepin w podstawowej opiece zdrowotnej – rekomendacje dla lekarzy rodzinnych. Dostęp online: https://ptmr.info.pl/wp-content/uploads/2020/09/rekomendacje_benzodiazepiny-2019.pdf
6. Leczenie zapalenia piersi podczas laktacji <https://podyplomie.pl/ginekologia/22713,protokol-leczenia-zapalenia-piersi>
7. Rekomendacje leczenia pobudzenia u chorych z otępieniem dla lekarzy POZ (2018) <https://ptmr.info.pl/wp-content/uploads/2020/09/Rekomendacje-leczenia-pobudzenia-u-chorych-z-otepieniem-dla-lekarzy-POZ-2018.pdf>

Artykuły obejmujące tematykę obowiązującą do egzaminu (linki):

1. <https://www.mp.pl/medycynarodzinna/praktyka-kliniczna/324391,bolesne-miesiaczkowanie>
2. <https://www.mp.pl/ginekologia/wytyczne/inne/320591,leczenie-zakazen-przenoszonych-droga-plciowa-cz-ix-wytyczne-cdc>
3. <https://www.mp.pl/ginekologia/wytyczne/inne/294317,leczenie-zakazen-przenoszonych-droga-plciowa-cz-iii-wytyczne-cdc>
4. <https://www.mp.pl/dermatologia/przeglad-badan/313208,u-kogo-nalez-ywykonac-badanie-przesiewowe-w-kierunku-kily>

5. <https://www.mp.pl/ginekologia/wytyczne/inne/264631,nudnosci-i-wymioty-ciazowe-oraz-niepowsciagliwe-wymioty-ciezarnych>
6. <https://www.mp.pl/poz/psychiatria/depresja/257558,diagnostyka-i-rozpoznanie-leczenia-chorych-na-depresje-w-warunkach-poz>
7. <https://www.mp.pl/poz/psychiatria/depresja/260316,diagnostyka-i-rozpoznanie-leczenia-chorych-na-depresje-w-warunkach-poz>
8. <https://www.mp.pl/poz/psychiatria/depresja/244528,ocena-skutecznosci-terapii-przeciwdepresyjnej-zastosowanej-w-poz-i-co-dalej>
9. https://www.mp.pl/poz/psychiatria/zaburzenia_snu/241698,zasady-leczenia-pacjentow-z-zaburzeniami-snu
10. <https://www.mp.pl/geriatria/wytyczne/287547,farmakoterapia-u-pacjentow-w-starszym-wieku>
11. <https://www.mp.pl/geriatria/wytyczne/276596,zespól-kruchosci-u-pacjenta-w-starszym-wieku>
12. <https://www.mp.pl/otolaryngologia/artykuly/ucho/299980,leczenie-ostrego-zapalenia-ucha-zewnetrznego-w-swietle-aktualnych-wytycznych>
13. <https://www.termedia.pl/Rola-lekarza-POZ-w-leczeniu-najczestszych-schorzen-powierzchni-oka,98,28959,1,0.html>
14. <https://infekcje.mp.pl/choroby/kleszcze/346195,diagnostyka-i-leczenie-boreliozy-z-lyme-zalecenia-pteilchz-2023-cz-1-wprowadzenie-i-obraz-kliniczny>
15. <https://infekcje.mp.pl/choroby/kleszcze/346201,diagnostyka-i-leczenie-boreliozy-z-lyme-zalecenia-pteilchz-2023-cz-2-diagnostyka>
16. <https://infekcje.mp.pl/choroby/kleszcze/346205,diagnostyka-i-leczenie-boreliozy-z-lyme-zalecenia-pteilchz-2023-cz-3-leczenie>
17. <https://infekcje.mp.pl/choroby/kleszcze/346210,diagnostyka-i-leczenie-boreliozy-z-lyme-zalecenia-pteilchz-2023-cz-4-borelioza-u-ciezarnych-i-u-dzieci>
18. [Kiedy, komu i w jakim celu zaleca się profilaktycznie antybiotyk po ekspozycji na krztusiec? - Inne metody profilaktyki - Błonica, tężec, krztusiec - Zapytaj eksperta - pytania i odpowiedzi - Szczepienia - Medycyna Praktyczna dla lekarzy \(mp.pl\)](#)
19. <https://www.termedia.pl/Rekomendacje-grupy-ekspertow-w-zakresie-szczepien-przeciw-wirusowi-RS-osob-doroslych,98,52098,1,0.html>
20. <https://www.mp.pl/szczepienia/artykuly/wytyczne/polpasiec-wytyczne/321988,szczepienie-przeciwko-polpascowi-zalecenia-grupy-ekspertow-ptw-ptmr-ptd-ptbb-i-ptn>

21. https://ptmr.info.pl/wp-content/uploads/2024/04/HARMONOGRAMSZCZEPIEN_30032024.pdf
22. <https://ptmr.info.pl/wp-content/uploads/2024/03/Wykaz-szczepien.pdf>

Stanowiska i wytyczne konsultanta krajowego w dziedzinie medycyny rodzinnej

Dostępne na stronie: www.ptmr.info.pl

Podręczniki zalecane:

1. **Komunikowanie się lekarza i pacjenta w medycynie rodzinnej.** Red. A. Mastalerz-Migas, A. K. Jankowska, J. Barański, Wyd. Edra Urban&Partner, Wrocław, 2021

Edukacyjne strony internetowe (zalecane):

1. Materiały edukacyjne dostępne na stronie www.ptmr.info.pl

UWAGA:

**W sytuacji, gdy informacje z podręczników i wytycznych/rekomendacji dotyczą tych samych tematów, ale z uwagi na czas wydania zalecenia są różne – obowiązuje wiedza najnowsza i aktualne wytyczne.*

***W przypadku dokumentów o szerokim zakresie merytorycznym, do egzaminu obowiązuje zakres wiedzy obejmujący tematy wymienione w programie specjalizacji*

Akty prawne -obowiązkowe:

1. Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej Dz.U. 2022 poz. 2527 (tj).
2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej Dz.U. 2023 poz. 1427 (t.j), z późn. zmianami.
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zakresu zadań lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej i położnej podstawowej opieki zdrowotnej Dz.U. 2019 poz. 2335

4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych Dz.U. 2023 poz. 2056
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie wykazu zalecanych szczepień ochronnych oraz Międzynarodowej Książeczki Szczepień Dz.U. 2023 poz. 2056
6. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi Dz.U. 2023 poz. 1284 (t.j.) – art. 17, art. 19, art. 21, art. 21a, art. 26, art. 27, art. 40
7. Rozporządzenie ministra zdrowia z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie zgłaszania podejrzeń i rozpoznań zakażeń, chorób zakaźnych oraz zgonów z ich powodu Dz.U. 2023 poz. 1045
8. Komunikat głównego inspektora sanitarnego z dnia 27 października 2023 r. w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na rok 2024 Dziennik urzędowy ministra zdrowia 2023 poz. 100
9. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 sierpnia 2020 w sprawie standardu organizacyjnego teleporady w ramach podstawowej opieki zdrowotnej Dz.U. 2022 poz. 1194 (t.j.)
10. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 lutego 2023 r. w sprawie standardu organizacyjnego leczenia bólu w warunkach ambulatoryjnych Dz.U. 2023 poz. 271
11. Rozporządzenie rady ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” Dz. U. 2023 poz. 1870